

36. Teurastamo ¹⁾

(Yleinen teurastamo)

Teurastamolautakunta

Kokoonpano ja kokoukset. Kokouksessaan tammikuun 10 p:nä kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi isännöitsijä J. Mehdon sekä lautakunnan muiksi jäseniksi eläinlääkintöneuvos A.G. Backmanin, toimitusjohtaja W.J. Elkin, agronomi U.H. Forssin, ravintolantarkastaja S. Koskisen, teurastaja Y.A. Pajulan, talousneuvos W.A. Piekkolan, putkenasentaja V.A. Saarelan ja toimitusjohtaja K.M. Virvan. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli notariaattipäällikkö K-E. Östenson. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi jäsen Elki ja sihteerinä apulaiskaupunginsihteeri A.A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui kertomusvuonna 15 kertaa. Sen käsittelemien asioiden pykäläluku oli 152 ja lähetettyjen kirjeiden luku 37.

Lausunnot ym. Lautakunnan kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: teollisuuslautakunnan esitystä höyryjohdon rakentamisesta Suvilahden voimalaitokselta kaupungin teurastamolle ym.; eräiden kaupunginvaltuutettujen aloitetta lauantaityöajan käytön laajentamisesta; kiinteän omaisuuden tarkastajain v:n 1950 kertomusta; irtaimistoluettelon uusimista; navettamiehen ja vartijain palkkojen tarkistusta; kalasatamassa olevan ravintolahuoneiston vuokraamista kalatalouden tutkimuslaitokselle; uuden pienkarjan navetan rakennuspiirustusten hyväksymistä; ns. Agrokseen alueella olevan Oy. Renlund ab:n autohallirakennuksen ostamista; teurastamon laajennussuunnitelmia; ehdotusta navettamiehen virkanimikkeen muuttamiseksi karjanhoitajaksi; matka-apurahan myöntämistä halliesimies H.R. Nordbergille; Suomen kunnaneläinlääkäriiliiton esitystä teurastamon apulaisjohtajan ja teurastamon tarkastuseläinlääkärien palkkaluokkien muuttamisesta; uuden syväjäädyttämön rakennuspiirustusten hyväksymistä; toimitusjohtajan osallistumista Svenska städers offentliga slakthus-nimisen yhdistyksen vuosikokoukseen; apulaisjohtaja J.K. Sjölundin osallistumista Arbeitsgemeinschaft der Westdeutschen Tierärztekammernin järjestämään kokoukseen Saksassa sekä matka-apurahan myöntämistä hänelle; traktorin hankkimista teurastamolle lumitöitä varten; sekä kaupungin palkannauttijain lääkäntähuollon järjestämistä.

Muista lausunnoista ja ehdotuksista mainittakoon edellisten lisäksi seuraavat, jotka koskivat: vientieläinten säilytyksestä ja huollosta perittäviä maksuja; lautakunnan puheenjohtajan tekemää esitystä vihannestukkumyyntipaikan järjestämisestä ns. Agrokseen alueelle; kalliosuojan varustamista vesija viemärijohtoilla sekä välikatolla; valtion ammattientarkastuksen I piirin työläistarkastajan tarkastuspöytäkirjaa n:o 255/2. 10.51 työntekijöiden puku- ja pesuhuoneista sekä Elki oy:n valitusta vientiin tarkoitettujen hevosten säilytys- ja rehumaksujen laskutuksesta.

Lautakunnan esityksestä kaupunginhallitus oikeutti teurastamon myymään v. 1939 hankitun Opel-merkkisen pakettiauton ja v. 1946 hankitun Jeep-auton perävaunuineen sekä hankkimaan tilalle uuden pakettiauton.

1) Eräät kertomukseen liittyvät taulukkotiedot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa

Kalasatama

Kalasataman neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja T.J. Tallqvist sekä jäsenenä agronomi U.H. Forss teurastamolautakunnan edustajana, kalastusneuvos F.G. Gottberg edustaen Nylands fiskarförbund nimistä liittoa, professori T.H. Järvi edustaen Suomen kalastusyhdistystä, kauppias N.F. Karlsson edustaen Helsingin kalakauppiasyhdistystä, ravintolantarkastaja S. Koskinen edustaen vähittäiskuluttajia ja johtaja A. Vainio edustaen Suomen kalakauppiaitten liittoa.

Teurastamon toiminta

Henkilökunnassa tapahtuneet muutokset. Halliapulainen P. Patjas pidätettiin virasta ja erotettiin helmikuun 8 p:stä, teurastaja F.V. Koskiselälle myönnettiin ero ja eläke heinäkuun 1 p:stä hänen tultuaan säädettyyn eläkeikään, toimistoapulainen R. Nyberg erosi heinäkuun 1 p:stä ja hänen virkaansa hoitamaan määrättiin neiti M. Malkamäki elokuun 1 p:stä joulukuun 1 p:ään, jolloin hänet nimitettiin viran vakinaiseksi haltijaksi, vaakaaja I.P. Taaveniku kuoli elokuun 20 p:nä, vaakaaja E. Saari erosi toimestaan elokuun 31 p:stä, vaakaajan virkaan valittiin herrat F. Wahlberg ja R. Ävall joulukuun 1 p:stä alkaen, joista herra Ävall ei kuitenkaan astunut virkaansa, herra H. Schüller valittiin halliapulaiseksi, herra E. Nurminen karjanhoitajaksi ja rouva M-L. Malkki laboratorioapulaiseksi joulukuun 1 p:stä lähtien.

Vuosilomasijaiset ja tilapäinen työvoima. Tarkastuseläinlääkärien vuosilomasijaisina toimivat eläinlääkärit H.T. Prähli heinäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään ja A. Niemiahon elokuun 1 p:stä 31 p:ään, apulaiskassanhoitajan vuosilomasijaisena neiti P. Honkala kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään, konemestarin sijaisena herra K.H. Forsström heinäkuun 1 p:stä syyskuun 30 p:ään sekä toimistoapulaisten vuosilomasijaisina neidit K. Jalkanen ja I. Lappalainen kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään.

Tilapäisinä toimistoapulaistena toimivat neidit I. Lappalainen marraskuun 1 p:stä 30 p:ään ja joulukuun 16 p:stä 31 p:ään sekä E. Rautio syyskuun 1 p:stä lokakuun 31 p:ään ja joulukuun 1 p:stä 15 p:ään.

Tuotantokomitea. Teurastamon tuotantokomiteaan valittiin v:ksi 1951 seuraavat henkilöt: työnantajain edustajiksi toimitusjohtaja T.J. Tallqvist, käyttöpäällikkö K.V. Virtanen ja tarkastuseläinlääkäri B.O. Engdahl, toimihenkilöiden edustajiksi taloudenhoitaja K.K. Carlander ja hallin yliesimies R. Åkerman sekä varalle apulaiseläinlääkäri V. Troberg ja jäädyttämön hoitaja F.F. Nyström sekä työntekijäin edustajiksi teurastajat Y.A. Pajula, M. Saaristo ja A.E. Virtanen sekä metallikorjausmies A.A. Virtanen, varalle halliapulainen M. Flinkman, vaakaaja A.N. Nikula ja teurastajat L.O. Saarinen ja V. Saarinen. Puheenjohtajana toimi A.A. Virtanen ja sihteerinä K.K. Carlander.

Teurastusosat. Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin kerptomusvuonna 88 206 eri eläintä; vertailun vuoksi julkaistaan myös v. 1938 sekä v:n 1947-50 vastaavat luvut:

	1938	1947	1948	1949	1950	1951
Sonneja ja härkiä	4 439	1 067	2 438	5 462	4 973	4 921
Lehmiä	20 015	15 191	11 120	12 201	13 497	14 927
Hiehoja ja isoja vasikoita..	17 294	7 002	10 485	21 349	22 284	21 687
Pikkuvasikoita	4 271	4 805	6 743	8 429	7 397	5 861
Lampaita ja vuohia	14 039	7 499	15 124	21 750	18 648	10 789
Sikoja	24 901	12 413	15 887	44 619	25 673	26 727
Porsaita	200	11	235	1 297	860	856
Hevosia ja poroja	208	1 823	2 538	1 439	2 295	2 438
Yhteensä	85 367	49 811	64 570	116 546	95 627	88 206

Edellä luetellut v:n 1951 ruhot vastasivat 6 971 585 kg lihaa, josta 56.2 % oli nautakarjan, 2.1 % lampaan, 34.4 % sian ja porsaan sekä 7.3 % hevosen lihaa.

Tarkastuksessa määrättiin erikoiskäsittelyyn 4 sonnin, 23 lehmän ja 22 ison vasikan ruhoa, kun taas seuraava määrä hylättiin.

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	-	-	1	1	1
Lehmiä	35	4 598	44	490	5 088
Hiehoja ja isoja vasikoita..	15	779	8	44.5	823.5
Pikkuvasikoita	34	429	2	2	431
Lampaita	7	85	5	4	89
Sikoja	76	5 979	342	1 754.5	7 733.5
Porsaita	1	23	-	-	23
Hevosia	10	2 294	10	105	2 399
Yhteensä	178	14 187	412	2 401	16 588

Sitä paitsi hylättiin kaikkiaan 21 141 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 37 729 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten seuraavasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	18 317	29 079	47 396
Lampaita ja vuohia....	3 790	6 999	10 789
Sikoja ja porsaita....	21 676	5 907	27 583
Hevosia	1 579	859	2 438
Yhteensä	45 362	42 844	88 206

Karjatallien käyttö. Kaikkiaan oli yötä talleissa 25 912 eläintä eli 29.4 % kaikista teuraseläimistä. Raavaita oli talleissa 12 198 eli 47.1 %, lampaita 2 297 eli 8.8 %, sikoja 9 245 eli 35.7 % ja hevosia 2 172 eli 8.4 %.

Rehujen käyttö. Kaikkiaan käytettiin vuoden aikana 142 834 kg heiniä ja pahoja sekä 17 415 kg perunoita.

Suolipesimössä puhdistettiin suolia ja mahoja seuraavasti: raavasten 41 535 kpl, sikojen ja hevosten 31 353 kpl, pikkuvasikoiden ja lampaiden 15 318 kpl eli yhteensä 88 206 eläimen suolet ja mahat.

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl.			Nylkyvikoja,		Luonnonvikoja,		
		I lk.	II lk.	III lk.	kpl	%	kpl	kpl	%
Tammikuu ...	3 852	3 677	174	1	18	0.5	36	121	3.1
Helmikuu ...	2 756	2 577	178	1	39	1.4	44	96	3.5
Maaliskuu ..	3 119	2 946	169	4	46	1.5	35	92	2.9
Huhtikuu ...	3 720	3 469	207	44	16	0.4	61	174	4.7
Toukokuu ...	4 977	4 595	291	91	53	1.1	23	306	6.1
Kesäkuu	3 604	3 319	204	81	23	0.6	21	241	6.7
Heinäkuu ...	4 603	4 347	225	31	59	1.3	9	188	4.1
Elokuu	6 888	6 655	224	9	76	1.1	11	146	2.1
Syyskuu	8 541	8 314	226	1	86	1.0	26	115	1.3
Lokakuu	7 543	7 144	399	-	82	1.1	37	280	3.7
Marraskuu ..	6 470	5 769	680	21	82	1.3	35	584	9.0
Joulukuu ...	3 904	3 330	556	18	41	1.1	44	489	12.5
Yhteensä	59 977	56 142	3 533	302	621	1.0	382	2 832	4.7

Lisäksi tarkastettiin seuraavat määrät maalaisvuotia:

1.) Teurastustavasta johtuen on 382 uskonnollisten menojen mukaan teurastetun eläimen vuotaa merkitty II luokkaan.

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl			Hylkyjä, kpl	Kuivia, kpl
		I lk.	II lk.	III lk.		
Tammikuu	1 920	1 717	182	21	-	14
Helmikuu	1 356	1 175	164	17	-	-
Maaliskuu	1 254	1 053	174	27	-	-
Huhtikuu	1 945	1 680	219	46	4	10
Toukokuu	1 578	1 384	167	27	1	-
Kesäkuu	1 242	1 076	119	47	2	-
Heinäkuu	970	872	78	20	-	-
Elokuu	971	861	96	14	-	-
Syyskuu	841	765	65	11	-	-
Lokakuu	949	814	98	37	-	-
Marraskuu	1 454	1 286	146	22	-	-
Joulukuu	1 067	917	123	27	-	-
Yhteensä	15 547	13 600	1 631	316	7	24

Lihantarkastamoissa (Helsingin n:o 1:ssä teurastamolla ja Helsingin n:o 2:ssa Malmilla) tarkastettiin v:n 1951 kuluessa 3 271 091 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 49 263 kg:aan paloiteltua lihaa ja seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertailun vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1938 ja 1950 vastaavat luvut:

	1938		1950		1951	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli-ruhoja, kpl
Sonneja	153	-	179	-	227	-
Lehmiä	4 973	37	5 770	-	7 413	-
Hiehoja ja isoja vasikoita...	13 059	7	10 887	-	13 817	-
Pikkuvasikoita	26 861	30	21 489	-	25 085	-
Lampaista ja vuohia	15 788	15	18 170	-	10 281	-
Sikoja	6 367	246	8 743	5	8 853	-
Porsaita	351	-	-	-	732	-
Hevosia	186	-	813	-	-	-
Yhteensä	67 738	335	66 051	5	66 408	-

Tarkastuksen johdosta käsiteltiin erikoisesti 2 sonnin, 4 lehmän ja 4 hiehon ja ison vasikan ruhoa, kun taas seuraava määrä ruhoja ja ruhonosia hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	1	105	5	88	193
Lehmiä	172	25 540	56	1 202	26 742
Hiehoja ja isoja vasikoita...	79	3 530	20	310	3 840
Pikkuvasikoita	543	7 488	90	582	8 070
Lampaista ja vuohia	41	322	3	20	342
Sikoja	49	3 386	148	1 303	4 689
Porsaita	13	246	-	-	246
Hevosia	39	10 290	9	340	10 630
Yhteensä	937	50 907	331	3 845	54 752

Sitä paitsi hylättiin paloiteltua lihaa 443 kg ja elimiä 31 383 kg, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 86 578 kg.

Tukkuuymyntihallin, jäähdyttämön ja syväjäädättämön sekä eri laitteiden käyttö. Tukkuuymyntihallia, jäähdyttämöä ja syväjäädättämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	1 412 700	Toukokuu ...	1 250 984	Syyskuu	1 324 628
Helmikuu	1 250 823	Kesäkuu	1 069 429	Lokakuu	1 663 816
Maaliskuu ...	1 427 595	Heinäkuu ...	1 032 856	Marraskuu ...	1 792 882
Huhtikuu	1 351 420	Elokuu	1 147 252	Joulukuu	1 449 168
					Koko vuosi 16 173 553

Yllä mainittuihin lukuihin sisältyy ulkomaille lähetettyä sianlihaa 47 646 kg.

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tukkumyynnihallissa myytiin:													
Raavaitakpl	3 516	3 100	3 670	3 187	3 081	2 629	2 757	2 906	3 415	4 104	4 894	3 703	40 962
Isoja vasikoita "	4 476	4 025	4 623	4 476	4 456	4 007	4 676	5 669	6 353	6 005	5 913	5 039	59 728
Pikkuvasikoita "	2 409	2 319	2 868	4 620	3 163	2 079	1 477	1 630	1 746	2 000	2 081	1 602	27 994
Lampaista	1 566	970	1 194	2 084	2 022	1 378	1 458	5 043	6 283	6 632	6 105	3 566	33 301
Sikoja	5 336	5 456	5 681	4 810	4 226	3 680	3 139	3 423	3 906	6 031	5 187	5 755	56 630
Hevosia	315	240	340	251	242	201	159	188	226	358	607	315	3 442
Yhteensä kpl	17 618	16 110	18 376	19 428	17 190	13 974	13 666	18 859	21 939	25 130	24 787	19 980	227 057
Muuta tav. kg ...	54 726	56 263	71 993	71 961	58 773	48 841	49 646	53 234	62 445	75 571	79 579	63 025	756 057

Lihantarkastamoista suoraan vietiin tukkumyynnihallia käyttämättä 282 raavaan, 7 219 pikkuvasikan, 235 lampaan, 388 sian ja 21 hevosen ruhoa eli yhteensä 8 145 ruhoa. Lisäksi vietiin tarkastamoista suoraan 39 418 kg paloiteltua lihaa.

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureita ym. laitteita käytettiin seuraavaa muualta tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Jäähdyttämisen riippuvien ruhojen osastolla säilytettiin 1):													
Raavaita ja isoja vasikoita.....kpl	15 767	11 184	12 253	15 402	15 718	17 919	14 066	14 157	17 744	17 203	17 164	14 884	183 461
Pikkuvasikoita "	2 278	2 132	2 298	4 561	4 128	2 809	2 132	1 681	1 813	2 091	1 833	1 574	29 330
Lampaista	1 691	891	1 860	1 935	3 516	1 902	1 351	5 281	6 699	7 868	5 522	5 520	44 036
Sikoja	9 050	7 459	7 241	9 986	5 981	6 029	6 524	9 925	7 304	11 408	10 726	11 739	103 372
Hevosia	1 254	1 515	1 229	1 365	597	1 743	819	629	827	1 782	3 179	2 206	17 145
Yhteensä kpl	30 040	23 181	24 881	33 249	29 940	30 402	24 892	31 673	34 387	40 352	38 424	35 923	377 344
Muuta tav. kg	50 460	38 775	59 730	45 510	57 750	54 974	77 388	81 412	109 616	121 882	125 096	104 376	926 973
Syväjäähdyttämässä säilytettiin:													
Metsänristiä, kaunoja ym. siipikarjaa.....kg	4 100	4 530	1 084	3 885	2 699	2 861	5 361	3 853	8 002	16 738	21 096	8 258	82 467
Lihaa.....kg	6 177	1 835	2 008	978	19 951	9 131	8 502	7 386	11 314	15 760	46 312	76 077	205 431
Muuta tavaraa. "	2 950	3 560	1 330	-	10 157	5 750	2 365	3 423	3 492	1 643	1 680	2 200	38 550
Metsästysjälkipöytä "	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25 000
Yhteensä kg	13 227	9 925	4 422	4 863	32 807	17 742	16 228	14 662	22 808	34 141	69 086	86 535	351 448

Edellä mainittu lihamäärä oli kiloissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	413 241	Toukokuu	382 208	Syyskuu	377 731
Helmikuu	506 771	Kesäkuu	350 466	Lokakuu	461 369
Maaliskuu	517 713	Heinäkuu	295 518	Marraskuu	574 396
Huhtikuu	489 394	Elokuu	352 565	Joulukuu	435 673
					Koko vuosi 5 157 045

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaitakpl	955	1 215	1 407	1 271	947	954	915	897	1 003	1 180	1 792	1 247	13 783
Isoja vasikoita "	1 401	1 746	1 846	2 075	1 619	1 788	1 849	2 234	2 251	1 967	1 848	1 549	22 173
Pikkuvasikoita "	565	624	842	1 318	629	313	1 185	256	436	530	530	289	6 468
Lampaista	392	245	423	899	855	655	544	1 683	1 991	3 207	3 828	2 309	17 031
Sikoja	1 966	2 677	2 469	1 974	1 507	1 240	903	1 175	1 177	1 838	2 086	1 919	20 932
Hevosia	31	46	45	15	29	31	5	16	32	18	35	18	321
Yhteensä kpl	5 310	6 553	7 032	7 552	5 586	4 981	4 401	6 262	6 890	8 691	10 119	7 331	80 708
Muuta tav. kg	4 284	4 597	5 926	6 796	4 450	3 616	1 217	461	148	637	1 886	3 540	37 558

1) Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruhomäärää.

Lihan hinnoittelu. Hinnoitellun lihan korkein ja alin hinta eri hintaryhmissä kunakin kuukautena ilmenee taulukosta n:o IV.

Laboratorio. Kertomusvuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 217 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen, 226 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta ja 323 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta, 13 maitotutkimusta, 56 sekalaista tutkimusta ja 27 583 sian ruhoa koskevaa trikiinikoetta.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologista tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityistiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Bakteeripitoisuus					Keittokokeen tulos			Toimenpide	
		+++ Hyvin runsaasti	++ Runsaasti	+ Vähän	- Bakteerittomia	+++ Hyvin voimakas vieras hajun	++ Voimakas vieras hajun	+ Heikko vieras hajun	- Ei vierasta hajua	Hylättyjen luku	Hyväksyttyjen luku
Raavaita	98	-	26	52	20	-	33	19	46	44	54
Hiehoja ja isoja vasikoita..	23	-	3	14	6	-	10	2	11	15	8
Pikkuvasikoita	8	-	4	4	-	-	4	3	1	8	-
Lampaista	1	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
Sikoja	27	-	7	16	4	-	6	4	17	11	16
Porsaita	2	-	-	2	-	-	1	-	1	2	-
Hevosia	16	-	3	9	4	-	4	2	10	6	10
Yhteensä	175	-	44	97	34	-	59	30	86	87	88
Rokkivasikoita	42	-	-	19	21	-	-	-	-	-	42

Tutkituista ruhoista oli 76 teurastusosastoilta ja 141 lihan tarkastamoilta, mikä on 0.1 % kaikista teurastamoilla teurastetuista ja tarkastetuista ruhoista.

Tutkituista ruhoista, rokkivasikoita lukuunottamatta, hylättiin 49.8 %. Hylkäämisen syynä oli 10 tapauksessa, 11.5 %, bakteeripitoisuus, 46 tapauksessa, 52.9 %, keittokokeessa todettu vieras hajun tai liian korkea pH-luku, 18 tapauksessa, 20.7 %, sekä bakteeripitoisuus että vieras hajun tai liian korkea pH-luku sekä 13 tapauksessa, 14.9 %, patologis-anatomiset muutokset.

Määriteltäviä verenmyrkytyksiä todettiin 5 lehmässä, kaikki kolibakteerien aiheuttamia, 3 pikkuvasikassa, joista 2 kolibakteerien ja 1 diplostreptokokkien aiheuttamia, 3 siassa, joista 2 sikaruusubakteerien ja 1 diplostreptokokkien aiheuttamia.

Tutkittaviksi otettiin seuraavista syistä: septikemian merkkejä 39 tapauksessa, mastitis 25, hätäteurastus 17, muutoksia maksassa 15, pericarditis traumatica 10, peritonitis 9, partus 8, nephritis 9, erysipelas suis 5, pneumonia 4 ja muista syistä 36 tapauksessa. Rokkivasikoiden luku oli 42.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset koskivat 25 pernaruttokoetta, jotka kaikki olivat kielteisiä, 45 tuberkuloosikoetta, 97 muuta bakteriologista tutkimusta, 59 histologista koetta ja 13 maitotutkimusta.

Tuberkuloositutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot: tutkittavana oli 5 nautaa ja 40 sikaa. Nautaa koskevista kokeista 3 oli myönteisiä, jolloin muutokset kerran esiintyivät ainoastaan suolirauhasissa ja kahdesti keuhkorauhasissa. Kaikki näytteet olivat teurastusosastoilta. Sikaa koskevista kokeista 23 eli 57.5 % oli myönteisiä. Muutokset esiintyivät 14 kertaa ainoastaan suolirauhasissa ja 9 kertaa ainoastaan nielurauhasissa. Näitäkin näytteet olivat kaikki teurastusosastoilta.

Muista bakteriologisista tutkimuksista saatiin kielteinen tulos 49 tapauksessa ja myönteinen tulos 48 tapauksessa. Infektion syynä oli 16 kertaa kolibakteerit, 9 pyogenesbakteerit, 4 stafylokokit, 3 streptokokit, 2 sikaruusu-, 2 pastorella-, 2 coryne-, 1 listerella- ja 9 kertaa muut bakteerit tai sekainfektio.

Histologisia tutkimuksia tehtiin 59, jolloin seuraavat muutokset todettiin 9 carcinomaa, 5 lymphadenosia, 6 actinomycosia, 1 melanosia, 13 rasvarappeutumia ja 25 erilaisia muita muutoksia.

Maitotutkimuksissa patogeenisia bakteereja ei todettu.

Keittokoketta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Tulos				Toimenpide	
		+++ Hyvin voimakas vieras haju	++ Voimakas vieras haju	+ Heikko vieras haju	- Ei vierasta hajua	Hyväksyttyjen luku	Hyväksyttyjen luku
Raavaita	118	-	49	30	39	49	69
Hiehoja ja isoja vasikoita..	32	-	23	5	4	23	9
Pikkuvasikoita	1	-	-	1	-	-	1
Lampaita	-	-	-	-	-	-	-
Sikoja	157	-	25	78	54	25	132
Porsaita	2	-	2	-	-	2	-
Hevosia	13	-	5	3	5	5	8
Yhteensä	323	-	104	117	102	104	219

Tutkituista ruhoista oli 147 teurastusosastoilta ja 176 lihan tarkastamoilta. Tutkimusten perusteella hylättiin 104 ruhoa eli 32.2 %. Tutkimusten syyt jakautuivat seuraavasti: karjun tai pietarin vikaa 137, vieras haju tai väri 57, keltatauti 18, puutostauti 17, pullistustauti 14, vasikkaripuli 12, maksamuutoksia 10, acetonemia 7, hätäteurastus 7, munuaistulehdus 6, paresis puerperalis 6, pericarditis traumatica 4, ähky 4 ja erilaisia muita syitä 24.

Sekalaisia tutkimuksia suoritettiin 56, joista 10 oli täydellisiä bakteriologisia tutkimuksia ja muut histologisia, bakteriologisia ja mikroskopisia tutkimuksia. Ne eivät koskeneet varsinaista lihan tarkastustyötä, vaan suoritettiin enemmän tieteen ja harrastuksen kannalta.

Sairasosasto. Sairasosastolla teurastettiin tai obdusoitiin 59 eläintä, nimittäin 21 pikkuvasikkaa, 19 sikaa, 6 lehmää, 4 isoa vasikkaa, 4 lammasta, 4 hevosta ja 1 hirvi. Näistä oli 52 saapunut kuolleina teurastamolle, joista 7 oli pistetty matkalla, 4 oli kuollut teurastamon navetassa ja 3 hätäteurastettiin. Kuoleman tai sairauden syiksi todettiin mm. sikaruusu, luunmurtuma, verenvuotoja, traumatica, sydänpussintulehdus ja verenmyrkytys.

Tarkastuseläinlääkärien toteamat taudit ja niiden aiheuttamat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o I.

matorakkulataudin (Cysticercus inermis) ja nystyrätaudin (Tuberculosis) esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Matorakkulatautia (Cysticercus inermis) sairasti 32 sonnia ja lehmää sekä 27 hiehoa ja isoa vasikkaa. Rakkuloiden esiintymistä valaisee seuraava taulukko:

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaik- kiaan
Teuras- tus- osastot	Liha- n- tarkas- tamo	Yksi	Useam- pia	Eläviä	Kuol- leita	Ainoas- taan päästä	Ainoas- taan sy- däimestä	Useam- mista paikoista	
Absoluuttiset luvut									
52	7	37	22	45	14	41	10	8	59
Prosenttiluvut									
38.1	11.9	62.7	37.3	76.3	23.7	69.5	16.9	13.6	100.0

Agytyritautia (Tuberculosis) todettiin 3 nautaeläimessä ja 23 siassa. Matorakkula- (Cysticercus inermis) ja rystyrtäudin (Tuberculosis) esiintymiset v. 1930 ja v. 1945-51 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

Vuosi	<i>Cysticercus inermis</i>		<i>Tuberculosis</i>			
	Nautojen luku	%	Nautojen luku	%	Sikojen luku	%
1938	264	0.41	-	-	227	0.73
1945	33	0.48	-	-	31	1.01
1946	25	0.18	-	-	21	0.63
1947	42	0.12	-	-	25	0.10
1948	55	0.16	-	-	30	0.11
1949	45	0.07	-	-	28	0.06
1950	62	0.11	5	0.009	30	0.09
1951	59	0.09	3	0.01	23	0.00

Käyttöosasto. Konekeskus käsitti konehallin, korjauspajan, jäätehtaan varastoineen sekä kellarikerroksessa olevat ainesten ja voiteluöljyn varastot. Jäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten oli konehallissa kaksi turbojäähdytyskonetta à 240 000 ly/t - 8°C + 25°C, syväjäähdytyshuoneiden jäähdyttämistä varten kaksi turbojäähdytyskonetta à 100 000 ly/t - 18°C + 25°C tarpeellisine apukoneineen sekä kirkkaan jään valmistuslaitos, jonka vuorokautinen valmistusmäärä oli 400 kpl 25 kg:n painoista jääkuutiota. Jäähdytyshuoneiden lämpötilojen ja ilman kosteuden tarkkailua varten oli konehalliin sijoitettu kaukolämpömittarit.

Jäähdytyskoneiden I-IV käyttöaika oli kertomusvuonna seuraava: I:n 2 018 tuntia 45 minuuttia, II:n 1 330 tuntia 55 minuuttia, III:n 1 252 tuntia 15 minuuttia ja IV:n 2 588 tuntia 30 minuuttia eli yhteensä 7 190 tuntia 25 minuuttia. Kloorikalsiumia käytettiin säiliössä I 14 010 kg ja säiliössä II 33 265 kg, yhteensä 47 275 kg. Jäätä valmistettiin 1 361 400 kg.

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä ja tarvittavan lämpimän veden valmistamista varten on kaksi Badcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitteella (ketjuarinalla). Toinen kattila on varustettu puulämmitykseen sopivalla tulipesällä.

Höyrykattiloita lämmitettiin 3 972 tuntia, siitä kattila I 922 tuntia 30 minuuttia ja kattila II 3 049 tuntia 30 minuuttia. Halkoja kulutettiin 2 21 m³ ja kivihiiliä 897.5 tonnia eli, kivihiilen määrä muunnettuna haloiksi, halkoja kaikkiaan 7 597 m³. Vettä kulutettiin 1 728 m³.

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesilaitokselta tulevan veden kulutus kuutiometreissä jakautui eri osastoille seuraavasti:

Lämpökeskus	1 728	Saniteettiteurastamo	1 030
Lämminvesisäiliö	28 492	Suuren karjan talli	1 843
Jäähdytyskoneet	8 153	Pienen karjan talli	933
Hallintorakennus	2 797	Lantala	536
Ilmatiiivistäjä	930	Viemäriveden puhdistus	3 470
Jäätehdas	2 712	Karjavaunujen puhdistus	1 096
Tukkumyyntihallin kellari	1 696	Lihavaunujen puhdistus	207
Jäähdytyshuoneet	506	Kanateurastamo	836
Sikateurastamo	5 360	Kesänavetta	1 350
Suolipesimö	27 368	Pihojen kastelu	750
Mahojen tyhjennys	81 908	Vuotavarasto	224
Suuren karjan teurastamo ...	8 156	Maidontarkastamo	2 461
Lihantarkastamo	235		

Yhteensä 184 777

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitokselta 5 250 voltin suurjännitteisenä teurastamon omalle muuntoasemalle, jossa jännite alennetaan 500 ja 220/127 voltin jännitteiseksi. 500 voltin jännitteistä virtaa käytetään jäähdytyskoneiden moottoreissa sekä 220 voltin jännitteistä pienemmissä moottoreissa, tuuletajissa ja valaistukseen, ollen lampujännite 127 voltia. Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa selviää seuraavasta: valaistusvirtaa kulutettiin 85 615 kWh, 220 voltin voimavirtaa 376 409 kWh ja 500 voltin voimavirtaa 653 800 kWh, yhteensä 1 115 824 kWh.

Rautatievaunupesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Kertomusvuoden aikana puhdistettiin

2 845 karjavaunua ja 207 lihavaunua, yhteensä 3 052 vaunua. Lämpimän veden kulutus oli 1 791 m³ ja kylmän veden 1 303 m³.

Kalasatama. Kertomusvuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa kaikkiaan 11 633 807 kg, josta suolattua silliä 5 860 069 kg ja tuoretta silakkaa 2 992 184 kg. Taulukoissa V ja VI on tarkempia tietoja kalan tuonnista kuukausittain, kalalajeittain, lähetyspaikkakunnittain ja kuljetustavan mukaan.

Seuraavat luvut valaisevat kalasataman toimintaa:

Kuukausi	Jäähdytys- kone käy- nyt tuntia ja min.	Jäähdytet- ty tavaraa, kg ¹⁾	Sähkövirran kulutus kWt			Hal- kojen	Kok- sin	Veden	Voi- telu- öljyn	Ammo- nia- kin					
			Valo- virta	Voima- virta	Yh- teensä						k u l u t u s				
											m ³	tonnia	m ³	kg	kg
Tammikuu	17.02	120 840	283	149	432	2	2.5	300	2	-					
Helmikuu	12.54	160 230	265	129	394	1	2.5	165	-	-					
Maaliskuu	16.16	154 050	231	143	374	1	2.0	45	1	-					
Huhtikuu	68.25	199 628	27	556	583	1	1.5	515	2	-					
Toukokuu	178.30	329 303	31	233	264	-	-	1 899	2	-					
Kesäkuu	235.15	264 684	37	1 837	1 874	-	-	2 483	-	-					
Heinäkuu	327.50	209 690	59	2 625	2 684	-	-	3 000	10	62					
Elokuu	334.10	277 237	51	3 921	3 972	-	-	2 925	8	-					
Syyskuu	198.05	241 095	38	1 740	1 778	2	0.5	1 605	2	-					
Lokakuu	110.15	178 441	48	826	874	1	1.0	802	2	-					
Marraskuu	52.55	169 934	80	438	518	2	0.5	526	2	-					
Joulukuu	59.10	230 182	84	479	563	1	1.0	377	2.5	-					
Yhteensä	1610.47	2 535 314	1 234	13 076	14 310	11	11.5	14 642	33.5	62					

Tulot ja menot. Tuloja oli kertomusvuonna talousarvion mukaan arvioitu kertyvän 92 677 620 mk, josta teurastamon tuloja 91 183 120 mk ja kalasataman tuloja 1 494 500 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 87 101 050 mk:aan, josta teurastamon tuloja 85 509 360 mk ja kalasataman tuloja 1 591 690 mk. Tulot olivat siis teurastamon osalta 5 673 760 mk pienemmät ja kalasataman osalta 97 190 mk arvioitua suuremmat. Kokonaisuudessaan tulot olivat 5 576 570 mk arvioitua määrää pienemmät.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Tuloerä	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) tai vajausta (-), mk
Teurastusosastot	30 550 000	26 573 993	- 3 976 007
Lihantarkastamot	9 100 000	8 498 176	- 601 824
Tukkuuoyntihalli	11 700 000	11 168 631	- 531 369
Kuljetusratojen ym. käyttö	3 900 000	4 069 274	+ 169 274
Jäähdyttämöt	21 500 000	22 272 548	+ 772 548
Luontoisetujen korvaukset	162 120	171 810	+ 9 690
Muut tulot	15 765 500	14 346 618	- 1 418 882
Yhteensä	92 677 620	87 101 050	- 5 576 570

Seuraavasta prosenttilaskelmasta ilmenee v:n 1938 ja 1948-51 eri tuloryhmien osuus kokonaistulosta:

Tuloerä	1938 %	1948 %	1949 %	1950 %	1951 %
Teurastusosastot	26.4	28.3	35.6	32.9	30.5
Lihantarkastamot	12.4	12.6	9.5	9.7	9.7
Tukkuuoyntihalli	25.3	14.8	11.8	12.9	12.8
Kuljetusradat	5.4	6.1	4.0	5.1	4.7
Jäähdyttämöt	14.4	24.2	23.6	25.6	25.6
Luontoisetujen korvaukset	0.8	0.3	0.1	0.2	0.2
Muut tulot	15.3	13.7	15.4	13.6	16.5
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1) Säilytyspäivien yhteenlaskettu kilomäärä.

Menot. Kaupungin v:n 1951 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 84 866 852 mk, johon kertomusvuoden kuluessa myönnettiin ylitysoikeuksia ja lisämäärärahoja yhteensä 14 269 091 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 99 135 943 mk, mistä käytettiin 95 028 976 mk. Eri menoerin määrärahat ja kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Menoerä	Määrärahat, mk	Kustannukset tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (-), mk
Palkkiot	205 075	205 075	-
Sääntöpalkkaiset virat	27 008 625	27 002 035	+ 6 590
Tilapäistä työvoimaa	2 628 072	2 634 662	- 6 590
Kesälomasijaiset	639 720	386 211	+ 253 509
Vuokra	3 901 924	3 901 924	-
Lämpö	9 665 286	9 451 344	+ 213 942
Valaistus	308 079	308 079	-
Hylkyliha	502 113	502 113	-
Vedenkulutus	2 463 900	2 164 935	+ 298 965
Puhtaanapito	9 244 500	9 224 657	+ 19 843
Painatus ja sidonta	1 215 000	1 095 696	+ 119 304
Tarverahat	1 100 000	979 635	+ 120 365
Vaatteiden pesu	203 342	203 342	-
Koneiden ja työkalujen hankinta....	4 119 450	2 660 014	+ 1 459 436
Yleisten laitteiden kunnossapito...	5 000 000	4 749 954	+ 250 046
Tapaturmavakuutusmaksut	500 000	446 350	+ 53 650
Käyttövoima	3 758 000	3 346 397	+ 411 603
Rehut ja kuivikkeet	2 441 409	2 441 409	-
Tarveaineet	1 731 448	1 582 224	+ 149 224
Korjaus- ja muutostyöt	9 500 000	9 467 272	+ 32 728
Teurastajien käyttäminen erinäisissä teurastamon töissä	13 000 000	12 275 648	+ 724 352
Yhteensä	99 135 943	95 028 976	+ 4 106 967

V:n 1951/52 vaihteessa oli teurastamon varastossa 30 m³ halkoja eli 60 000 mk:n arvosta, kivihiiliä 33.7 tonnia eli 153 952 mk:n arvosta ja kloorikalsiumia 8 250 kg eli 193 050 mk:n arvosta, kaikkiaan tavaraa 407 002 mk:n arvosta.

Selvemmän kuvan saamiseksi kokonaismenot on alla olevassa yhdistelmässä jaoteltu muutamiin pääryhmiin ja vertailun vuoksi on niihin rinnastettu v:n 1950 menot, minkä lisäksi menoerien osuudesta kokonaismenoihin on tehty seuraava prosenttilaskelma:

Menoerä	1950 Kokonaismäärä, mk	1951 Kokonaismäärä, mk	1938 %	1950 %	1951 %
Palkkausmenot	40 124 587	51 728 288	37.0	55.7	54.4
Palkkiot	121 175	205 075	0.6	0.2	0.2
Sääntöpalkkaiset virat	20 118 070	27 002 035	28.5	27.9	28.4
Tilapäistä työvoimaa	2 557 389	2 634 662	6.0	3.6	2.8
Kesälomasijaiset	207 854	386 211	0.8	0.3	0.4
Puhtaanapito	7 169 431	9 224 657	1.1	9.9	9.7
Teurastajien käyttäminen erinäisissä teurastamon töissä..	9 950 668	12 275 648	-	13.8	12.9
Vuokra	3 901 924	3 901 924	25.8	5.4	4.1
Käyttökustannukset	14 539 363	16 852 979	24.7	20.2	17.7
Lämpö	7 552 164	9 451 344	6.9	10.5	9.9
Valaistus	312 544	308 079	1.6	0.4	0.3
Vedenkulutus	1 947 406	2 164 935	5.6	2.7	2.3
Käyttövoima	3 322 471	3 346 397	7.8	4.6	3.5
Tarveaineet	1 404 778	1 582 224	2.8	2.0	1.7
Kunnossapitokustannukset	10 577 112	16 877 240	7.9	14.7	17.8
Koneiden ja työkalujen hankinta	2 690 985	2 660 014	2.2	3.8	2.8
Yleisten laitteiden kunnossapito	2 246 471	4 749 954	} 5.7	{ 3.1	5.0
Korjaus- ja muutostyöt	5 639 656	9 467 272			

Menot	1950			1951			1938	1950	1951
	Kokonaismäärä, mk			Kokonaismäärä, mk			%	%	%
Muut kustannukset	2	930	315	5	668	545	4.	4.0	6.0
Hylkylihan korvaus	324	243		502	113		-	0.4	0.5
Painatus ja sidonta	553	478		1 095	696		1.0	0.8	1.2
Tarverahat	791	692		979	635		2.5	1.1	1.0
Vaatteiden pesu	135	551		203	342		0.3	0.2	0.2
Tapaturmavakuutusmaksut	458	400		446	350		0.2	0.6	0.5
Rehut ja kuivikkeet	666	951		2 441	409		0.5	0.9	2.6
Menot yhteensä	72	073	301	95	028	976	100.0	100.0	100.0
Tulot yhteensä	64	474	649	87	101	050			
Vajaus	- 7	598	652	- 7	927	926			

L i h a n t a r k a s t a m o

1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	-	-	-	-	-	7	-	1	2	-	-	-	-	1	-	1	2	1	-	-	2	-	-	-	1	2
2	Actinomyco-	Sädesienitauti	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
3	Angiectasia	Pilkumaksa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
4	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
5	Bronchopneumonia ca-	Porsasyskä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	5
6	Cachexia	Nääntyminen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
7	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	1	-	-	17	28	-	12	9	-	6	5	-	6	1	-	6	70	-	-	-	-	10	5	-	-	7
8	Cystae	Rakkokasvainet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
9	Cysticercus inermis	Matorakkulat	-	-	-	2	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
10	" tenuicollis	Matorakkulat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
11	Distomatosis	Maksamadot	-	-	-	-	-	61	-	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
12	Erysipelas suis	Sikaruusu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
13	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus ..	-	-	-	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
14	Icterus	Keltatauti	-	-	-	14	1	1	2	-	-	59	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	14
15	-	Kehittymättömyys	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
16	-	Likaantuminen	-	-	-	-	-	3	-	1	9	4	1	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	1	-	-	-	16
17	Mastitis	Utaretulehdus	-	-	-	8	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	17
18	Metritis	Kohtutulehdus	-	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18
19	Nephritis	Munuaistulehdus	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
20	-	Pilaantuminen	1	-	3	1	4	4	6	37	76	53	44	-	1	38	4	8	33	-	-	-	-	1	1	-	-	20
21	Piroplasmosis	Punatauti	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
22	Pneumonia	Keuhkokuume	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
23	-	Rehu-, kalttausvesi-, veriaspiratio	-	-	4	-	-	133	-	-	109	-	-	11	-	20	-	-	630	-	-	-	-	-	-	-	-	23
24	Septicaemia	Verenmyrkytys	-	-	-	8	-	-	4	-	-	113	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
25	Tuberculosis	Nystyrätauti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
26	Tumores	Kasvannaiset	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
27	-	Vieras haju, väri, maku	3	-	58	7	4	40	2	2	96	31	1	3	-	1	15	48	1	4	-	-	15	1	3	-	-	27
28	Alii morbi	Muut taudit	1	2	50	14	42	15	-	5	103	-	-	28	-	83	15	10	5	7	-	-	9	1	5	-	-	28
29	Yhteensä		1	5	8	172	56	285	79	20	169	543	90	57	41	3	145	49	148	675	13	-	2	39	9	8	-	29

II. Tukkumyyntihallin ja jäädyttämön käyttö vuosina 1942-51

Vuosi	R u h o j a , k p l									Muuta tavaraa, kg	Yhteensä, kg
	Raa- valta	Isoja vasikoita	Pikku- vasikoita	Lam- paita	Sikoja	Por- saita	Hevosia	Hirviä, poroja	Kettuja		
Tukkumyyntihallissa myytiin											
1942	5 381	5 006	7 552	1 622	2 474	39	976	-	-	82 359	1 571 026
1943	5 533	8 703	14 472	2 841	4 657	66	1 037	-	-	91 229	2 266 066
1944	13 815	11 993	13 863	5 157	9 542	217	2 426	-	-	119 762	3 945 627
1945	12 377	6 165	13 678	3 970	3 320	133	1 839	-	-	167 372	2 925 794
1946	11 766	7 049	14 024	5 029	3 699	49	1 239	-	-	56 238	2 603 839
1947	35 487	18 711	22 631	52 290	41 651	51	4 299	-	-	288 709	11 142 036
1948	28 948	26 951	28 717	61 832	45 018	-	4 500	-	-	577 518	11 716 022
1949	35 768	44 544	32 146	77 749	78 855	-	2 603	-	-	513 392	16 500 993
1950	36 629	56 360	28 336	62 278	56 369	-	3 431	-	-	746 173	15 840 430
1951	40 962	59 728	27 994	38 301	56 630	-	3 442	-	-	756 057	16 173 553
1942-51	226 666	245 210	203 413	311 069	302 215	555	25 792	-	-	3 398 809	84 685 386

Jäädyttämössä säilytettiin

1942	20 053	11 586	2 060	3 533	397	2 204	116	84	160 160	.
1943	36 456	24 833	5 505	16 407	323	3 161	129	228	349 768	.
1944	37 903	25 737	5 117	21 290	629	7 199	-	-	545 414	.
1945	33 751	17 787	5 384	7 676	173	4 895	-	-	441 670	.
1946	36 593	24 744	9 462	10 431	108	7 371	-	-	621 959	.
1947	88 817	25 370	78 905	89 055	225	20 721	-	-	760 777	.
1948	93 755	32 170	80 225	93 139	161	22 252	-	-	692 161	.
1949	150 646	37 343	90 738	161 618	-	9 603	-	-	659 398	.
1950	169 006	29 987	60 274	108 276	-	14 858	-	-	824 513	.
1951	183 461	29 330	44 036	103 372	-	17 145	-	-	926 973	.
1942-51	850 441	258 887	381 706	614 797	2 016	109 409	245	312	5 982 793	.

III. Syväjäädyttämön käyttö vuosina 1942-51

Vuosi	Syväjäädyttämössä säilytettiin						
	Metsän- riistaa	Kanoja ym. sii- pikarjaa	Kaniineja	Lihaa	Muuta tavaraa	Metsästäjä- kopeissa	Yhteensä
K i l o g r a m m a a							
1942	178 737	39 112	-	82 566	12 487	19 000	331 902
1943	165 329	51 853	8 831	236 139	50 581	23 700	536 433
1944	103 576	54 309	28 267	153 702	30 943	23 400	394 197
1945	127 124	67 085	34 481	70 770	43 776	27 200	370 436
1946	64 238	81 052	48 962	123 818	6 619	27 400	352 089
1947	26 413	27 513	11 121	120 703	49 314	27 400	262 464
1948	19 460	31 055	-	302 780	7 991	25 000	386 286
1949	20	33 238	-	230 594	57 174	25 000	346 026
1950	57 114	-	-	191 176	38 877	25 000	312 167
1951	82 467	-	-	205 431	38 550	25 000	351 448
1942-51	1 209 695	311 662	131 662	1 717 679	336 312	248 100	3 643 448

IV. Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1951

Kuukausi ja hintataso	Isot sonnit			Lehmät			Hiehot			Nuoret sonnit			Ruohovasikat			Pikkuväsat			Juottovasikat			Lampaat			Lihotussiat			Emakot			Revoset		
	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu
Hinta kilogrammalta, markkaa																																	
Tammikuu, korkein	195	195	190	160	150	120	200	195	180	200	195	190	200	195	180	-	140	-	260	240	220	170	170	140	190	185	175	165	160	150	45	40	35
" alin	180	175	175	145	130	120	180	170	160	185	180	175	175	170	160	-	140	-	240	200	180	170	140	140	185	180	175	160	150	145	40	35	30
Helmi-kuu, korkein	185	180	180	160	150	135	190	180	160	195	190	180	190	185	175	-	140	-	260	230	200	-	170	-	190	185	180	170	165	160	50	45	40
" alin	180	175	170	150	140	120	180	175	150	185	180	175	180	170	150	-	140	-	240	200	185	-	170	-	185	180	170	165	160	140	45	40	35
Maaliskuu, korkein	195	190	180	160	150	130	195	190	160	200	195	190	200	190	170	-	140	-	300	250	210	-	170	-	200	195	190	190	185	175	65	60	55
" alin	185	180	180	155	140	130	190	180	155	190	185	180	190	180	160	-	140	-	280	240	200	-	170	-	195	190	185	175	170	160	60	55	50
Huhtikuu, korkein	195	190	180	155	145	125	195	190	160	200	195	185	200	190	160	135	130	120	280	240	200	230	220	170	195	190	185	185	180	170	65	60	50
" alin	180	170	165	140	130	100	180	170	140	185	180	170	180	170	140	130	120	110	250	210	190	230	200	170	185	180	170	165	160	140	60	50	40
Toukokuu, korkein	190	190	180	160	145	130	200	190	160	200	195	190	200	190	175	140	135	130	280	240	210	200	190	150	210	205	195	180	180	170	90	80	70
" alin	185	180	170	150	140	100	190	175	140	195	185	180	190	180	150	135	125	120	260	220	195	190	150	120	190	185	175	165	160	140	70	65	55
Kesäkuu, korkein	180	175	170	145	130	110	180	165	140	190	180	170	190	175	150	-	135	-	260	220	195	180	160	120	230	225	210	205	195	180	85	75	70
" alin	170	165	160	140	120	80	175	150	120	180	175	160	180	165	150	-	135	-	250	220	190	170	150	100	215	210	200	190	185	170	50	40	30
Heinäkuu, korkein	185	180	175	155	145	120	195	180	150	200	195	185	200	190	170	-	135	-	275	230	210	230	210	180	240	235	230	220	210	190	75	60	40
" alin	175	170	160	145	130	100	180	170	130	185	180	170	180	165	140	-	135	-	260	220	190	185	160	100	235	230	220	215	200	180	50	40	30
Elokuu, korkein	175	170	160	140	125	100	175	170	140	180	175	165	180	165	150	-	135	-	260	220	190	240	230	160	240	235	230	220	210	190	-	-	-
" alin	170	160	150	135	110	80	175	150	120	180	170	160	170	155	130	-	135	-	240	200	180	230	200	120	225	220	200	200	190	180	-	-	-
Syyskuu, korkein	180	175	170	150	130	100	180	170	150	185	180	170	180	160	145	-	135	-	260	230	190	250	230	150	245	240	235	230	225	200	70	60	55
" alin	175	170	160	135	120	80	175	165	120	180	170	160	170	150	140	-	135	-	250	220	180	230	200	150	230	225	220	210	200	190	60	50	40
Lokakuu, korkein	175	170	160	135	110	85	175	165	140	180	175	155	175	160	150	-	135	-	260	220	180	230	200	140	265	260	255	245	240	220	50	45	40
" alin	170	165	160	125	100	70	170	160	130	175	170	160	170	145	130	-	135	-	250	220	180	190	160	110	250	245	235	220	210	200	45	35	30
Marraskuu, korkein	175	170	165	130	110	90	175	170	140	180	175	170	180	170	160	-	140	-	260	220	185	200	180	120	255	245	240	220	210	200	40	35	30
" alin	170	165	160	125	105	80	170	160	130	175	170	160	170	155	140	-	135	-	260	220	180	180	160	120	255	245	235	215	210	200	35	30	25
Joulukuu, korkein	170	165	160	125	110	85	175	165	130	180	175	170	185	175	160	-	140	-	270	230	190	190	160	100	255	245	235	220	210	190	35	30	25
" alin	170	160	150	120	100	70	175	160	130	180	175	170	180	170	160	-	140	-	270	220	160	180	160	100	250	240	230	215	200	190	35	30	25

40-65 kg:n jouluporsaan korkein hinta oli 280 mk ja alin hinta 265 mk kilogrammalta.

V. Kalan tuonti Helsinkiin kuukausittain ja kalalajeittain sekä lähetyspaikkakuntien mukaan v. 1951

	Silakka	Kilohai	Hauki	Ahven	Kuha	Lahna	Syngä	Lohi	Siika	Mado	Turska	Silli	Muu kala	Yhteensä
Kuukausi:	1 000 kg													
Tammikuu	117.8	-	38.8	15.7	4.2	9.0	0.5	7.3	8.0	17.0	0.3	2 366.6	15.7	2 600.9
Helmikuu	306.4	-	36.3	3.0	2.9	2.7	-	7.4	7.2	26.4	0.1	1 493.6	6.7	1 892.7
Maaliskuu	253.3	-	25.4	1.8	2.3	0.7	0.0	15.1	20.8	7.5	0.0	-	4.5	331.4
Huhtikuu	171.7	-	37.1	6.6	11.0	37.7	19.7	13.5	4.0	0.4	0.0	306.3	19.3	627.3
Toukokuu	693.9	-	66.7	63.0	22.0	105.5	10.6	20.6	32.9	0.0	0.0	-	7.0	1 022.2
Kesäkuu	747.3	-	72.8	67.5	1.6	125.8	0.0	30.7	22.9	-	1.5	-	3.8	1 073.9
Heinäkuu	201.6	-	24.3	10.4	19.8	22.8	2.3	28.9	12.4	-	5.6	-	2.8	330.9
Elokuu	92.6	0.5	35.8	20.0	3.7	10.3	0.5	25.2	31.6	-	0.4	-	6.6	227.2
Syyskuu	149.2	8.1	35.1	13.4	3.2	3.4	1.2	12.4	68.5	-	0.1	778.0	32.5	1 105.1
Lokakuu	150.6	35.3	28.5	9.9	2.9	2.1	1.6	19.8	134.1	0.0	11.0	44.0	30.2	470.0
Marraskuu	103.8	5.8	16.2	9.4	2.9	4.0	1.1	28.4	95.2	1.3	0.7	42.0	29.7	340.5
Joulukuu	165.2	0.3	8.3	4.7	5.9	3.1	0.4	16.1	38.7	11.1	424.2	922.1	11.6	1 611.7
Koko vuosi	3 153.4	50.0	425.3	225.4	82.4	327.1	37.9	225.4	476.3	63.7	443.9	5 952.6	170.4	11 633.8
Siidä:														
Tuoretta	2 992.2	38.4	425.3	225.4	82.4	327.1	37.9	196.6	474.9	63.7	10.4	92.5	157.4	5 124.2
Suolattua	78.8	11.6	-	-	-	-	-	28.8	1.4	-	-	5 860.1	13.0	5 993.7
Savustettua	82.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	82.4
Kuivattua	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	433.5	-	-	433.5
Lähetyspaikkakunta:														
Helsinki-Hanko	653.9	17.4	117.4	81.9	9.6	60.4	7.0	12.5	10.7	4.2	4.3	-	13.6	992.9
Helsinki-Loviisa-Kotka	1 129.9	18.9	33.9	19.8	11.9	61.8	1.4	0.8	1.3	3.1	5.6	67.6	13.0	1 369.0
Hanko-Turku	1 085.8	5.9	146.8	74.1	32.6	81.6	19.8	50.3	53.3	13.1	0.5	66.2	8.2	1 638.2
Pori	83.4	-	24.1	11.1	4.6	10.0	2.6	9.7	60.3	3.9	0.0	-	11.2	220.9
Kristina-Vaasa-Kemi	53.2	-	26.1	2.3	0.9	34.4	1.7	133.6	336.1	36.2	-	46.3	28.7	699.5
Tampere-Hämeenlinna	-	-	0.7	-	4.5	0.0	-	-	3.0	0.5	-	-	29.9	38.6
Kuopio-Kajaani	-	-	0.2	-	11.0	2.0	0.0	-	0.6	1.0	-	-	34.9	49.7
Ahvenanmaa	147.2	7.8	76.1	36.2	7.3	76.9	5.4	18.5	11.0	1.7	-	-	0.8	388.9
Tanska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.1	30.1
Norja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	433.5	37.4	-	470.9
Islandi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 735.1	-	5 735.1
Kaikkiaan	3 153.4	50.0	425.3	225.4	82.4	327.1	37.9	225.4	476.3	63.7	443.9	5 952.6	170.4	11 633.8

VI. Kalantuonti Helsinkiin rautateitse, autoilla ja meritse kuukausittain v. 1951

Kuukausi	Rautateitse			Autoilla			Meritse				Kaikkiaan
	Tuo- retta	Suo- lattia	Savus- tettua	Tuo- retta	Suo- lattia	Savus- tettua	Tuo- retta	Suo- lattia	Savus- tettua	Kui- vattua	
	K a l a a, 1 0 0 0 k g										
Tammikuu	73.4	3.2	-	159.9	2.6	-	-	2 361.8	-	-	2 600.9
Helmikuu	97.9	6.0	-	334.5	1.4	-	-	1 452.9	-	-	1 892.7
Maaliskuu	30.0	2.8	-	298.3	0.3	-	-	-	-	-	331.4
Huhtikuu	32.8	0.9	-	278.8	0.5	0.2	10.8	303.3	-	-	627.3
Toukokuu	63.4	1.3	14.8	441.4	-	11.9	488.1	-	1.3	-	1 022.2
Kesäkuu	79.7	-	14.2	373.9	-	14.3	589.4	-	2.4	-	1 073.9
Heinäkuu	51.3	1.9	8.2	145.7	-	0.9	122.9	-	-	-	330.9
Elokuu	50.9	6.2	6.2	128.0	2.2	0.4	33.3	-	-	-	227.2
Syyskuu	57.3	12.6	-	185.0	31.6	2.3	70.3	746.0	-	-	1 105.1
Lokakuu	104.7	28.0	-	236.7	24.3	1.1	36.0	28.9	-	10.3	470.0
Marraskuu	58.4	10.9	-	240.5	28.1	0.6	2.0	-	-	-	340.5
Joulukuu	52.6	8.8	-	196.2	18.5	3.6	0.2	908.5	-	423.2	1 611.7
Koko vuosi	752.4	82.6	43.4	3 018.9	109.5	35.3	1 353.0	5 801.4	3.7	433.5	11 633.8